

Asia: VN/27452/2020/

Työryhmän mietintö julkisuuslain ajantasaistamisesta

Yleisperustelut sekä suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

Huomionne yleisperusteluista sekä suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys -jaksosta (mietinnön jaksot 2-5 ja 10)?

Tasa-arvovaltuutettu kiittää mahdollisuudesta lausua työryhmän mietinnöstä julkisuuslain ajantasaistamiseksi. Tasa-arvovaltuutetun käsityksen mukaan se selkeyttäisi monelta osin nykyistä julkisuuslainsäädäntöä.

Tasa-arvovaltuutettu pitää julkisuuslain ajantasaistamista tärkeänä ja tarpeellisena uudistuksena. Voimassa olevan julkisuuslain soveltamisen yhteydessä välillä syntyvät tulkinnanvaraiset tilanteet liittyvät useimmiten tietopyyntöjen käsittelyyn sekä salassapitoperusteisiin. Tasa-arvovaltuutetun näkemyksen mukaan myös salassapitoperusteita ja niiden mahdollisia kehittämis- ja täsmentämistarpeita olisi kannattanut tarkastella tässä yhteydessä, jotta uudistettavaa lakia olisi voinut arvioida kokonaisvaltaisemmin. Mietinnössä kuitenkin todetaan, että salassapitoperusteita voitaisiin täydentää, mikäli mietinnöstä annettavassa palautteessa osoitetaan konkreettisia puutteita.

Tasa-arvovaltuutettu on eduskunnalle antamassaan kertomuksessa (k1/2022 vp.) käsitellyt muun muassa tarvetta salata tasa-arvovaltuutettuun yhteyttä ottavan asiakkaan henkilöllisyys tietyissä tilanteissa. Em. kertomuksessa viitataan muun muassa lakiin työsuojelun valvonnasta, jossa säädetään ilmoittajan tietojen salassapidosta. Tasa-arvovaltuutettu on esittänyt, että tasa-arvolain valvonnan osalta tulisi säätää vastaavalla tavalla. Eräs syrjintään puuttumisen ja lainvalvontaan liittyvä ongelma on juuri vastatoimien pelosta johtuva aliraportointi, mihin voitaisiin jossain määrin vaikuttaa, mikäli yhteydenottajan henkilöllisyys voitaisiin joissain tapauksissa salata. Tasa-arvovaltuutettu esittää, että jatkovalmistelussa tarkasteltaisiin salassapitoperusteita tältä osin.

Soveltamisalan laajentamista koskevat ehdotukset

Miten arvioitte vaikutuksia, joita seuraa mietinnössä ehdotetun julkisuuslain soveltamisalan laajentamisesta julkisen hallintotehtävän hoitamiseen kokonaisuudessaan? Onko mietinnössä jäänyt tältä osin tunnistamatta joitakin erityisiä vaikutuksia, jotka liittyvät organisaationne erityispiirteisiin?

-

Miten arvioitte vaikutuksia, joita seuraa mietinnössä ehdotetun julkisuuslain soveltamisalan laajentamisesta julkisyhteisön määräysvallassa oleviin yhteisöihin ja säätiöihin? Onko mietinnössä jäänyt tältä osin tunnistamatta joitakin erityisiä vaikutuksia, jotka liittyvät organisaationne erityispiirteisiin?

-

Minkälaisia erilaisia turvallisuuteen liittyviä vaikutuksia arvioitte mietinnössä ehdotetulla julkisuuslain soveltamisalan laajentamisella olevan? Ovatko voimassa olevan julkisuuslain salassapitoperusteet riittävät suojaamaan tietoja, joita on ehdotuksen mukaan soveltamisalan piiriin uutena tai laajemmin tulevien toimijoiden hallussa? Onko organisaatiollanne hallussa tietoja, joiden salassapito olisi välttämätöntä esimerkiksi turvallisuusnäkökohtien vuoksi eikä niiden salassapito ole mahdollista voimassa olevassa laissa tai erityislaeissa säädettyjen salassapitoperusteiden perusteella?

-

Muut mietinnön ehdotukset

Olisiko muilla kuin lain soveltamisalaa laajentavilla ehdotuksilla organisaationne näkökulmasta turvallisuusvaikutuksia ja minkälaisia nämä vaikutukset olisivat?

-

Lakiehdotus ja säännöskohtaiset perustelut

Huomionne luvuittain lakiehdotukseen ja sitä koskeviin säännöskohtaisiin perusteluihin?

1 luku

-

2 luku

Kts. edellä yleisperustelujen yhteydessä lausuttu (lainvalvontaviranomaiseen yhteyttä ottaneen henkilöllisyyden salaamisen tärkeys tietyissä tilanteissa).

3 luku

-

4 luku

Tasa-arvovaltuutettu pitää hyvänä, että mietinnössä on käsitelty kohtuuttomia tietopyyntöjä ja sellaisia tietopyyntöjä, joiden tarkoituksena on aiheuttaa yksinomaan vahinkoa viranomaiselle. Tasa-arvovaltuutettu kannattaa ehdotusta siitä, että viranomaiselle olisi mahdollisuus kieltäytyä toteuttamasta tietopyyntö, mikäli sen toteuttaminen muodostuisi kohtuuttomaksi viranomaisen näkökulmasta. Asian ratkaiseminen edellyttänee, että hallituksen esityksen perusteluissa annettaisiin, esimerkkejä tai kriteerejä joiden avulla viranomainen voisi arvioida kohtuuttomuutta.

5 luku

-

6 luku

-

7 luku

-

8 luku

-

Muut huomiot

Muut mahdolliset huomionne?

-

Hiltunen Rainer
Tasa-arvovaltuutetun toimisto

Janas Pirkko
Tasa-arvovaltuutetun toimisto